

Briseļē, 12.3.2018.
SWD(2018) 51 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS
IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Pavaddokuments dokumentiem

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par segto obligāciju emisiju un segto obligāciju publisko uzraudzību un ar ko groza Direktīvu 2009/65/EK un Direktīvu 2014/59/ES

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko attiecībā uz riska darījumiem segto obligāciju veidā groza Regulu (ES) Nr. 575/2013

{COM(2018) 94 final} - {COM(2018) 93 final} - {SWD(2018) 50 final}

Kopsavilkuma lapa
Ietekmes novērtējums par priekšlikumu attiecībā uz iniciatīvu par segto obligāciju integrētu regulējumu
A. Rīcības nepieciešamība
Pamatojums Risināmā problēma
<p>Ieguldījumi un jaunu darbvieta radīšana ir viens no galvenajiem ES mērķiem. Kapitāla tirgu savienības (KTS) ietvaros ir uzsāktas vairākas ES iniciatīvas nolūkā piesaistīt finansējumu Eiropas izaugsmei un stimulēt uz tirgu balstītu finansēšanu. Segtās obligācijas ir bankām svarīgs lētu ilgtermiņa finanšu resursu avots. Tās atvieglo hipotekāro aizdevumu un publiskā sektora aizdevumu finansēšanu, tādējādi atbalstot kreditēšanu vispār.</p> <p>Tomēr segto obligāciju tirgu attīstība vienotā tirgus ietvaros nav viendabīga. Dažās dalībvalstīs tirgus ir ļoti attīstīts, savukārt citās – mazāk attīstīts. Lai gan prudenciālās uzraudzības ziņā spēkā ir segtajām obligācijām labvēlīgs režīms, kas izskaidrojams ar pazeminātajiem riskiem, ar kādiem tās saistītas, ES tiesībās ir tikai daļēji definēts segtās obligācijas jēdziens.</p>
Iniciatīvas mērķi
<p>Viens no iniciatīvas mērķiem ir pilnā mērā izmantot finanšu tirgus dalībnieku spēju ieguldīt tautsaimniecībā kopumā, atvieglojot segto obligāciju izmantošanu kredītiestādēs. Ar to ir paredzēts veicināt segto obligāciju tirgu attīstību dalībvalstīs, kurās tie pašlaik vēl nepastāv vai nav pietiekoši attīstīti kā viens no līdzekļiem reālās ekonomikas finansēšanai atbilstoši KTS mērķiem. Ar to ir paredzēts arī dažādot ieguldītāju loku (mūsdienās lielāko daļu segto obligāciju pērk bankas); vēl vairāk stimulēt ieguldīšanu Eiropas Savienībā un piesaistīt vairāk ieguldītāju no trešām valstīm.</p> <p>Otrkārt, ar to tiks mazinātas prudenciālās uzraudzības jomā pastāvošās bažas, kas izriet no tā, ka pašlaik ES tiesību aktos trūkst pietiekoši pilnīgas definīcijas par segtās obligācijas galvenajām iezīmēm. Ar to, ka šīs iezīmes būs vairāk saskaņotas, tiks nodrošināts, ka preferenciālais regulējums, kas ietverts vairākos ES tiesību aktos, attieksies uz segtajām obligācijām, kurām piemīt vismaz vairāki kopīgi galvenie parametri, tādējādi nodrošinot stabilitāti prudenciālās uzraudzības ziņā un ieguldītāju tiesību aizsardzību augstā līmenī. Šī iniciatīva ietvers arī mērķtiecīgus grozījumus Kapitāla prasību regulā, kurā noteikts, ka uz kredītiestādēm, kuras iegulda segtajās obligācijās, attiecas preferenciāls kapitāla prasību režīms.</p>
ES mēroga rīcības pievienotā vērtība
<p>Attiecībā uz KTS potenciālu ES mēroga rīcība būtu visiedarbīgākā, lai risinātu jautājumus par ievērojamām atšķirībām starp dalībvalstu normatīvajiem regulējumiem, atšķirīgo valsts mēroga tirgus un regulēšanas praksi, vienotā tirgus sadrumstalotību un saskaņotības trūkumu, kas kavē pārrobežu ieguldīšanu.</p> <p>Otrkārt, prudenciālās uzraudzības jomā aktuālas ir bažas, kas izriet no tā, ka ES tiesību aktos nav vispusīgi definēta segtās obligācijas nozīme. ES mēroga rīcība, ar ko papildus tiek definēts, kas ir segtā obligācija, ir nepieciešama, lai nodrošinātu, ka pašreizējais preferenciālais režīms, ko paredz spēkā esošie ES tiesību akti, atbilst prudenciālās uzraudzības vajadzībām.</p> <p>Neatkarīgi no tā šādai rīcībai ir jā saglabā jau esošie, labi funkcionējošie tirgi, un tā nepārsniegs to, kas ir absolūti nepieciešams, lai radītu kopīgu definīciju par segtās obligācijas galvenajiem parametriem.</p>

B. Risinājumi
Apsvērtie leģislatīvie un neleģislatīvie politikas risinājuma varianti. Vēlamais risinājuma variants. Pamatojums
<p>Komisija ir apsvērusi vairākus politikas risinājuma variantus, ar kuriem minētos mērķus var sasniegt dažādā mērā. Pamatscenārijs nozīmē pašreizējā stāvokļa saglabāšanu (t. i., nekādas darbības). Pastāv arī virkne risinājuma variantu, kuri atšķiras saskaņošanas intensitātes ziņā, proti, no neregulatīva varianta līdz pat risinājuma variantiem, kuri paredz pilnīgu saskaņošanu. Konkrētāk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pamatvariants: <i>status quo</i>; • 1. variants: neregulatīvais variants; • 2. variants: minimāla saskaņošana, balstoties uz dalībvalstīs pastāvošajiem regulējumiem;

- 3. variants: pilnīga saskaņošana, aizstājot dalībvalstīs pastāvošos regulējumus; vai
 - 4. variants: regulējums (29.), kas darbojas paralēli valstu regulējumiem.
- Vēlamais variants ir saskaņošanas minimums, kas balstīts uz dalībvalstu regulējumiem. Ar 2. variantu lielākā daļa iniciatīvas mērķu tiktu sasniegti ar samērīgām izmaksām. Turklāt tajā ir atbilstošs līdzsvars starp elatības pakāpi, kas nepieciešama, lai ņemtu vērā dalībvalstu individuālo situāciju, un vienveidību, kas nepieciešama, lai panāktu saskaņotību ES mērogā. Visticamāk, šis variants būtu visiedarbīgākais mērķu sasniegšanas ziņā, bet vienlaikus efektīvs, ar minimāliem darbības traucējumiem un minimālām pārejas posma izmaksām. No visiem apsvērtajiem risinājuma variantiem šis ir arī viens no vērienīgākajiem regulēšanas ziņā, vienlaikus tas paredz rīcību, ko ieinteresētās personas atbalsta visvairāk.

Atbalsts konkrētajiem risinājuma variantiem

Lielākā daļa ieinteresēto personu atbalsta 2. variantu. To vidū ir institucionālie ieguldītāji, uzraudzības iestādes, dalībvalstis un segto obligāciju nozares pārstāvji. EBI (2016. gada ziņojums), ECB, Eiropas Parlaments (2017. gada jūlija ziņojums), kā arī dalībvalstu un Eiropas uzraudzības iestādes ir pauduši atbalstu iniciatīvām ar lielā mērā līdzīgu jēgu un saturu. Šo variantu atbalsta dalībvalstu vairākums, tai skaitā valstis, kas pārstāv visus lielākos tirgus. Arī Eiropas Segto obligāciju padome (*European Covered Bond Council*), kas pārstāv šo nozari, atbalsta šo variantu.

C. Vēlamā risinājuma varianta ietekme

Ieguvumi no vēlamā risinājuma varianta

Šā varianta īstenošana stimulētu segto obligāciju tirgu attīstību, kur tie vēl nepastāv vai nav pietiekoši attīstīti, palielinot emisijas apjomu par 50–75 % no etalonrādītāja – 342 miljardiem euro. Tas arī samazinātu emitentu izmaksas saistībā ar finanšu resursu piesaisti. Kopumā tiktu panākti ar finanšu resursiem saistīto izmaksu ietaupījumi 50–75 % apmērā no etalonrādītāja – 2,2–2,7 miljardiem euro gadā. Tas veicinātu ieguldītāju loka dažādošanu (60 % ieguldītāju nebūtu bankas), atvieglotu pārrobežu ieguldīšanu un piesaistītu ieguldītājus no trešām valstīm (16,5 % no ieguldījumiem būtu no trešām valstīm; ik gadu papildus 80 miljardi euro no ieguldītājiem ārpus ES). Kopumā tas palīdzētu panākt reālās ekonomikas ietaupījumus aizņemšanās izmaksu ziņā 50–75 % apmērā no etalonrādītāja – 1,5–1,9 miljardiem euro gadā. Šajā variantā tiktu ņemtas vērā prudenciālās uzraudzības bažas, tai skaitā attiecībā uz tirgus inovāciju, un panākts prudenciāli nozīmīgs ieguvums no produkta strukturālo parametru pielāgošanas preferenciālajam prudenciālajam regulējumam ES mērogā. Visbeidzot, tas arī stiprinātu ieguldītāju tiesību aizsardzību un mazinātu ieguldītāju izmaksas saistībā ar uzticamības pārbaudi.

Ar vēlamo risinājuma variantu saistītās izmaksas

Vēlamajā variantā lielākā daļa iniciatīvas mērķu tiks sasniegti ar samērīgām izmaksām, izmantojot pietiekamu elastīgumu, lai, ņemot vērā dalībvalstu individuālo situāciju, sasniegtu mērķi – ES mērogā saskaņotību attiecībā uz segtajām obligācijām. Ir sagaidāms, ka vēlamajā variantā valstīs (tiesību sistēmās), kurās izmaksas parasti ir zemas, palielināsies emitentu tiešās administratīvās izmaksas (gan vienreizējas, gan regulāras). Pieaugtu arī uzraudzības iestāžu izmaksas, it īpaši valstīs (tiesību sistēmās) ar minimāli ierobežojošu pieeju, un ir sagaidāma to tuvināšanās etalonrādītājam, kas pastāv valstīs (tiesību sistēmās) ar augstām izmaksām. Nepieaugs arī ieguldītāju izmaksas. Paredzēto noteikumu iezīmes attiecībā uz kredītkvalitātes uzlabošanu mazinātu ieguldītāju izmaksas saistībā ar uzticamības pārbaudi.

Ietekme uz uzņēmumiem, t. sk. MVU un mikrouzņēmumiem

Izvēlētais politikas risinājuma variants zināmā mērā tieši un netieši pozitīvi ietekmētu MVU finansēšanu. Tomēr visievērojamāko ieguvumu MVU gūtu no iniciatīvas par Eiropas nodrošinātajām parādzīmēm (*ESM*), kas, kā paskaidrots šā ietekmes novērtējuma ievadā, ir paralēla, atsevišķa iniciatīva.

Nozīmīga ietekme uz dalībvalstu budžetiem un valsts pārvaldi

Nav

Cita nozīmīga ietekme

Nav

D. Turpmākie pasākumi

Politikas pārskatīšanas termiņš

Jaunā regulējuma pirmā pārskatīšana varētu tikt veikta 2–3 gadus pēc tā stāšanās spēkā.